Nieuwsbrief
NATIONAAL SLEEPVAART MUSEUM MAASSLUIS
GEREGISTREERD MUSEUM

Van de voorzitter

Beste lezers,

Met de Nieuwjaarsreceptie voor onze vrijwilligers achter de rug is het goed om nog even terug te kijken naar de activiteiten van ons museum in het laatste kwartaal van 2018.

De Nieuwjaarsreceptie geeft ons de gelegenheid om met een groot aantal vrijwilligers bijeen te komen die anders door de wisselende diensten en het werken achter de schermen elkaar nogal eens mislopen.
De eenvoud van dit gebeuren, met een door onze vrijwilligers zelf verzorgd hapje en drankje, doet mij deugd.
Het is tevens de gelegenheid waar ik als voorzitter alle vrijwilligers, zonder iemand bijzonder uitgelicht of te prijzen, kan bedanken voor hun individuele inzet in het afgelopen jaar.

Voor allen ook een klein geschenk in de vorm van Sleepvaartwijn of cadeaubon waarbij het aardig is te melden dat op de wijnflessen een uniek etiket zit met daarop de korte maar doeltreffende tekst “Hartelijk dank voor uw geheel eigen inbreng in 2018” en daarin zijn wij als museum weer uniek.

In deze nieuwsbrief kunt u van de hand van Nico Ouwehand lezen hoe de “Sleepvaart” aankleding tot stand is gekomen in het in oktober geopende “Hotel Maassluis”.

Hoe snel kunnen de vrijwilligers van ons museum werken en lukt het hen om ook nog 2 stuks A0-scanners aan de praat te krijgen? Een artikel over de vernieuwde en opgefriste Haven- en Rijnvaartzaal. Kortom er is de laatste maanden bergen werk verzet door onze vrijwilligers!

Onze tentoonstellingsvoorman Hans de Klerk blikt terug op het succes van de Lego tentoonstelling.
Ook de op 2 november geopende wisseltentoonstelling “Smit in Maassluis” komt natuurlijk aan de orde.
Deze tentoonstelling heeft direct te maken met de opening van het “hotel Maassluis” en we hopen dat door deze interactie het voor zowel de exploitant van het Hotel als wel voor ons museum resulteert in veel bezoekers.

Zoals bekend uit voorgaande nieuwsbrieven had ons museum te maken met een Criminal Cyber Attack.
Het automatiseringsteam heeft alles weer kunnen herstellen. Het project met ACS verloopt naar ieders tevredenheid en is bijna afgerond.

In het nieuwe jaar kijken wij uit naar ons veertigjarig jubileum. Noteert U alvast de datum van zaterdag 8 juni waarbij het museum in combinatie met de Dag van de Sleepvaart en de vlootschouw de viering zal inluiden.
Ik hoop in de volgende Nieuwbrief meer informatie te kunnen geven over de invulling van de viering van ons jubileum.

Wij gaan weer een mooi museumjaar tegemoet met hopelijk de voortzetting van de tendens van een lichte groei in het aantal bezoekers.

Kees van Essen, voorzitter

Raadsel opgelost

In onze vorige nieuwsbrief stond onze vorige penningmeester afgebeeld met een foto in zijn hand, waarop de kenners de sleepboot *Caribische Zee* herkenden. Helaas was het stukje tekst, dat hiervoor de verklaring gaf, weggevallen en heeft deze foto vragen opgeroepen.
Onze verontschuldigingen hiervoor en wij willen graag (opnieuw) toelichten wat de bedoeling hiervan was.

Onze ex-penningmeester, van wie die avond formeel afscheid werd genomen, gaf in zijn dankpraatje aan, dat hij namens het bestuur van de Stichting Henk Fortuin (waarvan hij ook penningmeester is) graag - gezien de komende nieuwe expositie "Smit in Maassluis" - deze tekening van de *Caribische Zee* aan het museum in bruikleen wilde aanbieden.

De voorzitter stelde deze bruiklening zeer op prijs en beloofde een mooi plekje in de komende expositie.

Deze sleepboot heeft nauwelijks twee jaar in dienst van Smit gevaren en de Maassluise kunstschilder Henk Fortuin (1916-2007) heeft op een uniek moment, namelijk bij zeer hoog water de sleepboot, gemeerd aan de Govert van Wijnkade in Maassluis in een zgn. gewassen tekening vastgelegd.

In 1962 werd door L. Smit & Co een grote sleepboot in het buitenland aangekocht, welke als "*Caribische Zee*" in bedrijf kwam.
Deze sleepboot werd in 1942 gebouwd door de Basalt Rock Comp. Inc. in Napa, California, en op 7 september 1943 te water gelaten.

Voer aanvankelijk voor de Amerikaanse Marine als "*Bars 2*". Later ging de boot over naar de Britse Marine en de naam werd: "*Cambrian Salvor*" onder welke naam zij door L. Smit & Co werd aangekocht. Het schip had een bruto inhoud van 1198 reg. ton, de lengte over alles was 65.47 m, breedte 12.39 m en diepgang 4.65 m, en de voortstuwing was diesel-elektrisch en het vermogen 4500 pk.

De "*Caribische Zee*" is korte tijd in het bezit van Smit geweest. In 1963 werd de sleepboot overgedaan aan de Collins Submarine Pipelines Ltd., te Kaapstad als "*Collinsea*".

Snel?

Tijdens de pauze van een concert in de Grote Kerk te Vlaardingen ontmoette ik een oude kennis.
Dan worden over en weer de herinneringen opgehaald en dan duik je samen in allerlei dingen die je hebt meegemaakt. Je komt dan tot de ontdekking dat dat er heel veel zijn.

Eén daarvan is de volgende vraag die mij gesteld werd:
Ben je nog steeds bij het Sleepvaartmuseum betrokken?
en daar kon ik bevestigend op antwoorden.
Hij vroeg of ik wat gegevens op kon halen over een bepaalde sleepreis.

En ik ging dus aan het werk na het concert op zaterdag, de maandag daaropvolgend.
'**Snel?**' is de kop van dit stukje en inderdaad werd er heel snel gereageerd en
drie vrijwilligers leverden gegevens en foto's op dinsdag daarna.
De vraagsteller was heel verbaasd dat hij binnen een paar dagen antwoord kreeg op zijn vraag.

Dit is niets bijzonders want zo hoort het en gelukkig hebben wij de mogelijkheid om op dergelijke vragen snel te kunnen reageren..
We beschikken over uitvoerige documentatie en mocht het zo zijn dat u bij het lezen van het bovenstaande denkt: '*ik heb ook wel een vraag op het gebied van de sleepvaart*', schroom dan niet om hem te stellen, wellicht kunnen we u ook helpen.

Paul Alers

Nieuwe aanwinst

Verder hebben we contact gehad met het Nationaal Redding Museum Dorus Rijkers in Den Helder.
Een van hun vrijwilligers was bij ons op bezoek en zag dat we geen model van de zeesleper Drente van Wijsmuller hadden. Bij hen in het depot stond zo'n model en de vraag was of wij wellicht interesse hadden om dit model in bruikleen te krijgen. Bij hen was er eigenlijk geen emplooi voor. Uiteraard zijn we hiermee verder gegaan en het resulteerde in de afspraak dat wij het model voorlopig voor 5 jaar in bruikleen mogen hebben.
Het model is inmiddels opgehaald. Enig restauratiewerk dat nodig is zal door ons, cq onze modelbouwexpert Piet van Roon uitgevoerd gaan worden. We zijn dan ook verheugd om dit model aan onze tentoonstelling te kunnen toevoegen.

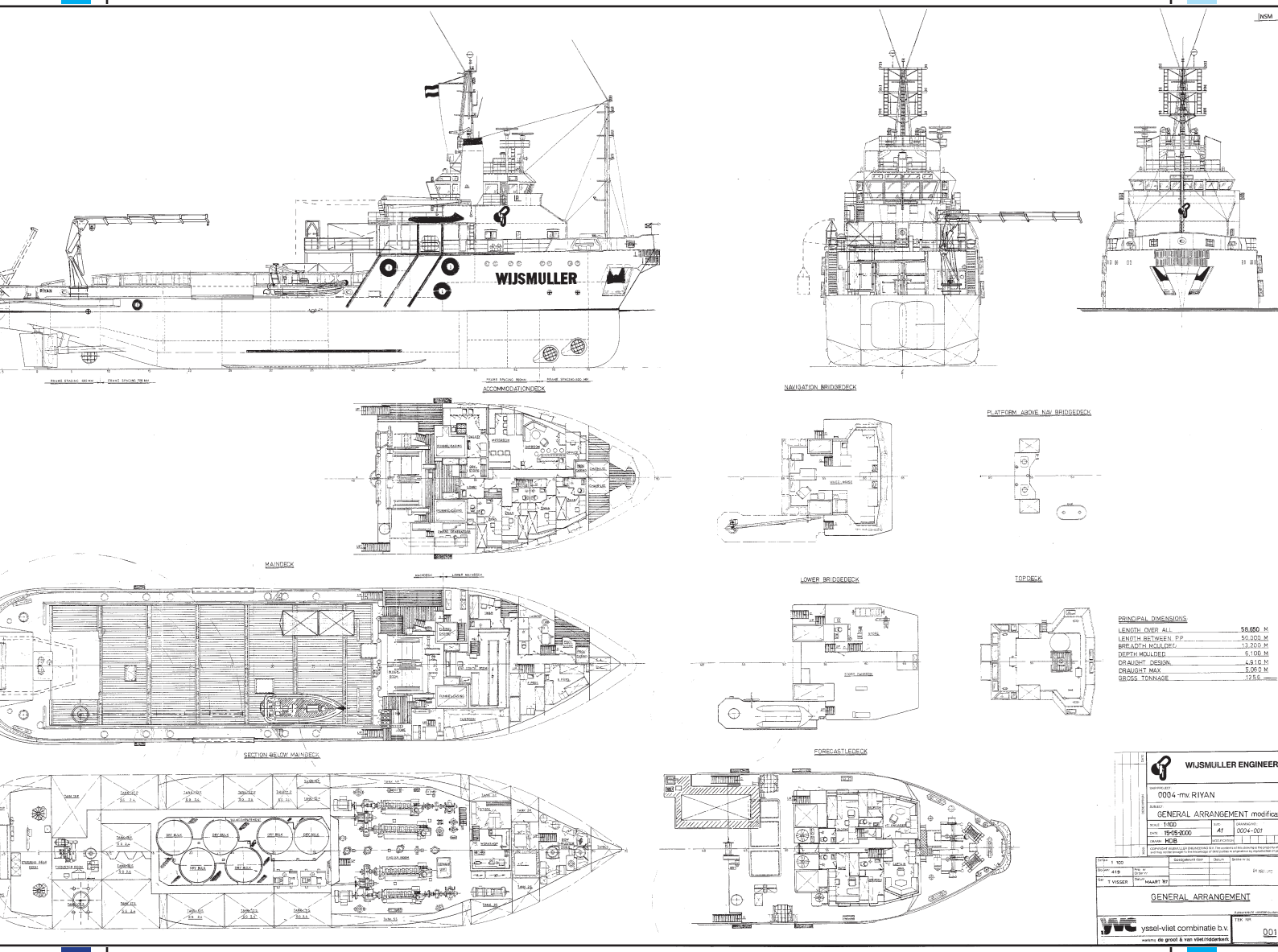

De Drente voor haar werfbeurt bij P. van Roon.

Tekeningen scannen

Het Sleepvaartmuseum herbergt een grote verzameling originele werftekeningen van sleepboten. Gedeeltelijk in een op papier afgedrukte versie maar ook als originele calque. De papieren tekeningen liggen in de Hoogstraat opgeslagen en de calques hangen in kasten bij Stroomopwaarts, de voormalige Dukdalf bedrijven. Regelmatig is er vraag naar een afdruk en moet de gewenste tekening eerst door derden gescand worden om, alvorens tegen betaling, een afdruk toegestuurd te krijgen. Naast dat het een omslachtige manier van werken is, speelt ook mee dat de tekeningen geen eeuwig leven beschoren zijn.
Het idee ontstond om alle tekeningen in te scannen en digitaal op te slaan. Een omvangrijk karwei waar erg veel tijd in gaat zitten. Aanvankelijk kon er meegelift worden met een soortgelijk project op het stadhuis van Maassluis maar gezien de hoeveelheid te scannen tekeningen en de te verwachten kosten gaf Joop Post aan het liever in eigen beheer te willen doen.
Het ontbrak alleen aan een A0-scanner. Een oproepje in het AD op de achterpagina van de Sportbijlage bracht uitkomst want inmiddels staan er, tegen heel weinig kosten, twee A0-scanners gebruiksklaar in het archief bij Stroomopwaarts. Ze kwamen van verre maar met een aantal collega vrijwilligers zijn ze opgehaald en met vereende krachten op z'n plaats gezet. Het automatiseringsteam heeft uiteindelijk de scanners gebruiksklaar gemaakt. De eerste calques zijn reeds gescand en de resultaten zien er zeer acceptabel uit. Voor het opslaan van de scans wordt onze bestaande database in Access aangevuld met een hyperlink naar de gescande tekening en een link naar het Bezoekers Informatie Systeem (BIS).

Werk genoeg dus voor Joop en Aart.

Verbouwing van de Havenzaal en Rijnvaartzaal

De Rijnvaartzaal in oude opstelling. De vloerbedekking is inmiddels vervangen door het laminaat.

Tijdens het samenstellen van de LEGO-tentoonstelling is er ook keihard gewerkt aan de verbouwing van de Rijnvaart- en Havenzaal. De vloerbedekking werd vervangen door prachtig laminaat en tevens zijn er in beide zalen vitrinewanden geplaatst, gelijk aan de vitrinewand in de Zee-zaal. Door hard werken van verschillende vrijwilligers werd dit in een week tijd gerealiseerd, een opmerkelijk staaltje werk in zo'n korte tijd en onder tropische omstandigheden. De zalen zien er gelijk weer een stuk rustiger uit. Het werk in de zalen is, door diverse factoren, qua collectie nog niet helemaal gereed, maar daar zal binnenkort weer aan gewerkt kunnen gaan worden.

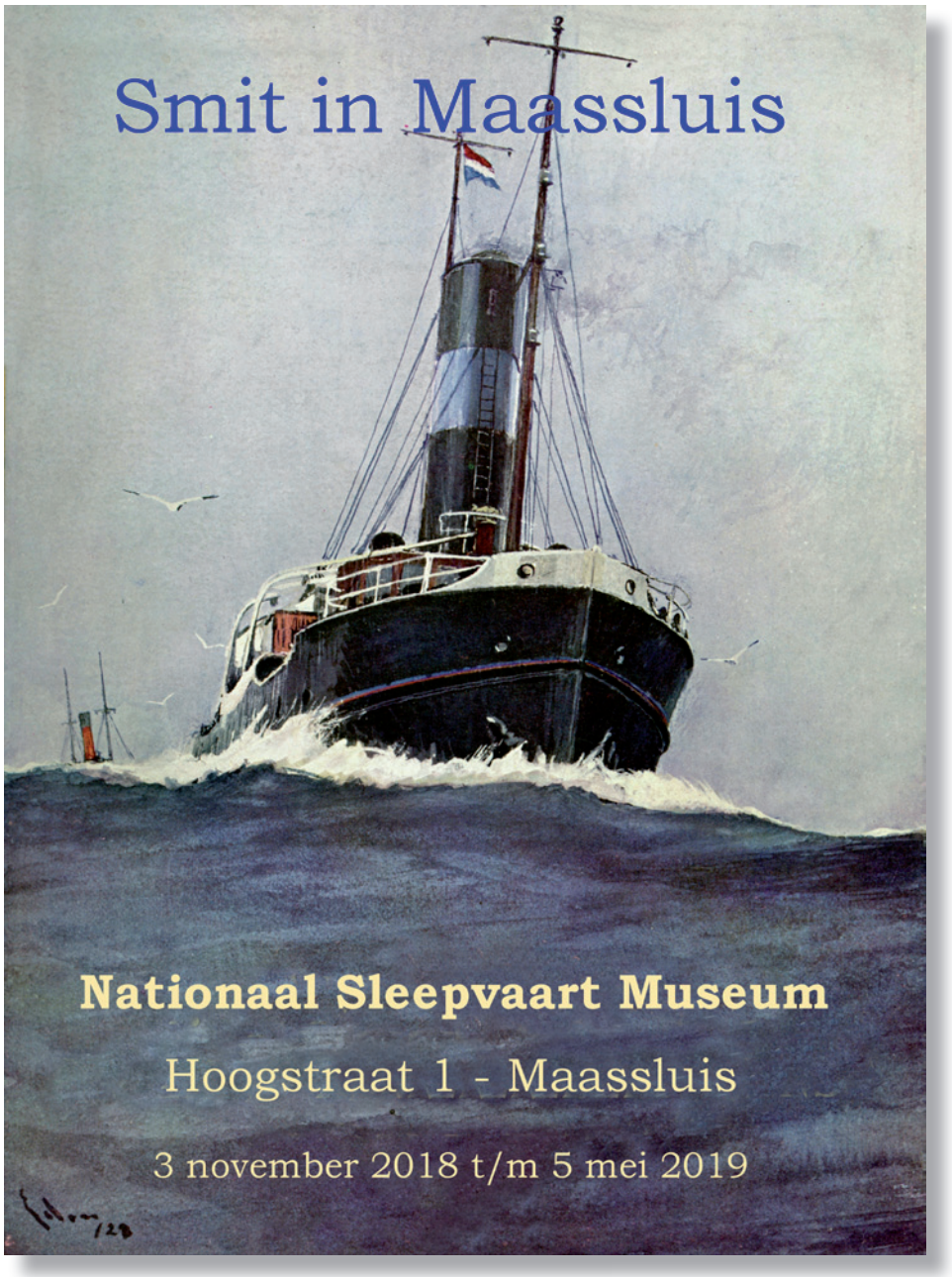
Nieuw geplaatste vitrines in de Rijnvaartzaal en de Havenzaal.

Smit in Maassluis

Op 3 november 2018 hebben we weer een nieuwe tentoonstelling geopend, Smit in Maassluis.
Deze tentoonstelling was niet gepland, maar door diverse oorzaken kwam de tentoonstelling over de binnen-sleepvaart niet op tijd gereed, waardoor we snel een alternatief moesten zoeken. De tentoonstelling over de Binnensleepvaart zal dan ook op een later tijdstip alsnog aan bod komen.

Het idee voor deze tentoonstelling ontstond doordat het oude Smitkantoor aan de Govert van Wijnkade omgebouwd werd tot een Hotel, waarvan de eigenaar contact met het Museum opnam om het Hotel een nautisch en vooral historisch karakter te geven, door de oude bestemming van het pand als Smit-kantoor te laten terugkomen. Het Museum heeft voor zo'n 100-tal foto's gezorgd, die de diverse ruimtes en hotelkamers sieren en ook zijn diverse modellen en scheepscuriosa aan het Hotel in bruikleen gegeven. Aangezien de opening van het hotel en het einde van de LEGO-tentoonstelling bijna gelijktijdig plaatsvond, hebben we toen besloten om een tentoonstelling te maken over de Blauwbanders van Smit, gekoppeld aan het kantoor, dat dus nu *Hotel Maassluis* is geworden. In een zeer korte tijd hebben we deze tentoonstelling kunnen samenstellen.

Voor een volgende tentoonstelling hebben we het plan om de historie van het 40-jarig bestaan van het Museum te laten zien. De eerste gesprekken over de samenstelling van deze tentoonstelling zullen binnenkort aanvangen.

Unieke samenwerking met Hotel Maassluis

Het zal veel mensen zijn opgevallen dat het voormalige kantoor van Smit aan de Buitenhaven, evenals het pand dat ooit van het Loodswezen was, al jaren leeg stond. Om precies te zijn vertrok de groothandel in medicijnen, Sanofi, elf jaar geleden uit Maassluis en daarna waren de beide fraaie, uit het einde van de 19e eeuw daterende historische bouwwerken niet meer in bedrijf.

Ca. vijf jaar geleden heeft een aantal particulieren geopperd om er een zgn. 'cultuurhuis' van te maken.
De panden zouden onderdak kunnen bieden aan zowel het Sleepvaartmuseum als het toenmalige, maar inmiddels geprivatiseerde, Gemeentemuseum. De initiatiefnemers hadden een toch wel bepalende factor over het hoofd gezien: beide musea waren (en zijn nog steeds) armlastig. Een paar miljoen bij fondsen los weken is niet zo eenvoudig. Fondsen willen soms wel kunstwerken of andere culturele zaken financieren, maar een heel pand, in dit geval zelfs twee, is een onmogelijk en buitenproportioneel verzoek. De Gemeente Maassluis was eveneens niet in staat de benodigde gelden op tafel te leggen. Jammer. Het hele plan verdween dus in een lade die nooit meer open ging.

En weer stonden de panden jaren leeg. Er was een beheerder die het allernoodzakelijkste onderhoud liet verrichten, zodat niet alles in verval zou raken, maar dat was het dan wel. Een vastgoed investeerder dacht op termijn geld te kunnen verdienen aan de beide bouwwerken, maar waardevermeerdering bleek niet aan de orde. Tot... de Maassluise ondernemer de heer G. Malipaard, die aan de andere kant van de haven al een horecaonderneming nieuw leven had ingeblazen, zijn oog erop liet vallen. Om een lang verhaal kort te maken: hij kocht beide panden en besloot het geheel te transformeren tot een hotel dat zich kan meten met andere soortgelijke faciliteiten in de regio. In Maassluis was er tot dan toe helemaal geen hotel, dus het perspectief was zeker niet slecht. In totaal is er twee jaar aan de inrichting en presentatie aan de buitenkant gewerkt.

>>>>>

>>>>>>

Ongeveer een jaar geleden wendde Malipaard zich tot het sleepvaartmuseum.
Of we konden helpen, refererend aan het verleden, het pand zowel binnen als buiten een maritieme uitstraling te geven. Hans de Klerk en de schrijver van dit stukje waren bereid de ondernemer te helpen.
Toen het interieur zo goed als klaar was hebben we de mogelijkheden bekeken.
We waren het helemaal eens met Malipaard dat zwart/wit foto's die aan de Buitenhaven van weleer deden denken de sfeer in het hotel ten goede zou komen.

In totaal werden voor het restaurant en de kamers 157 foto's op groot formaat geleverd. Deels hebben we de foto's ook zelf ingelijst. Daarnaast werden vijf scheepsmodellen in bruikleen geleverd, waaronder de *Noordzee* van 1949 en een fors model van de *Zwarte Zee (IV)*. Natuurlijk mag de in Maassluis thuishorende *Furie* niet ontbreken. Curiosa als een scheepsdocumentenkoffer van de *Tyne* completeren het geheel.
Familieleden van kapitein Jan Kalkman stonden de scheepsbel van de Thames uit 1938, ooit aan de kapitein geschonken, in bruikleen af aan het hotel. Wie nu in het restaurant gaat eten waant zich wat betreft de ambiance zo'n 60 jaar in het verleden. De gerechten zijn gelukkig up to date.

De heer Malipaard heeft de gemaakte kosten keurig betaald en bovendien zich door middel van een substantiële donatie voor vijf jaar aan het museum verbonden. We zijn er blij mee. Afgesproken is dat er een modus zal worden gezocht hotelgasten te stimuleren het museum te bezoeken. Omgekeerd attenderen onze suppoosten in voorkomende gevallen graag bezoekers op het hotel. Als dat geen kruisbestuiving is dan is het in ieder geval een unieke vorm van samenwerking!

Nico J. Ouwehand

Van 2 juni tot 3 november hadden we de tentoonstelling ***Van Bouwsteen Tot Sleepbootmodel*** met als onderwerp sleepbootmodellen gebouwd van LEGO-stenen. Mede door de inbreng van 2 ervaren LEGO-bouwers van modellen en de inbreng van enkele zeer fraaie modellen van een verzamelaar (o.a. een model van de *Zwarte Zee IV* van ruim 2 meter) hadden we voor onze bezoekers een fraaie collectie kunnen samenstellen.

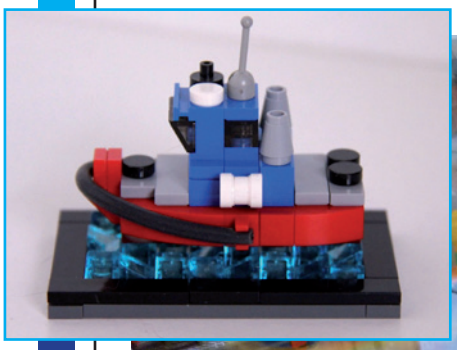
>>>>>>

>>>>>>
Gelijktijdig werd er een modelbouw wedstrijd georganiseerd voor modelbouwers, die sleepboot- en offshore modellen konden bouwen en hun model in het Museum konden laten zien. Daardoor brachten 20 deelnemers heel fraaie modellen extra naar de tentoonstelling. Voor alle deelnemers was een prijs ter beschikking gesteld, omdat de leeftijd van de bouwers uiteen liep van 4 tot 56 jaar. Daardoor was een eerlijke jurering erg moeilijk. Dit werd dan ook erg door de deelnemers op prijs gesteld. Tevens was er in de Burgemeesterskamer een LEGO-speeltafel gerealiseerd die erg in trek was bij de jongere bezoekers. We overwegen n.a.v. dit succes dan ook om een vaste LEGO-speelhoek te realiseren binnen het Museum.

Het Museum heeft 1 van de modellen van de wedstrijd aangeschaft. Het is het kleine sleepbootmodel de Micro Tug, dat gemaakt is van slechts 109 LEGO-steentjes. En ondanks dat het zo klein is, is het een perfecte weergave van de huidige terminal sleepboten. Wij vonden het dan ook vanzelfsprekend dat dit in onze collectie moest worden opgenomen. De maker was bereid het aan ons af te staan en was vereerd dat het in onze collectie werd opgenomen.
Ondanks de tropische temperaturen gedurende de gehele tentoonstellingsperiode zijn we zeer tevreden met het bezoekersaantal van deze tentoonstelling, 2.487 bezoekers hebben we in 5 maanden mogen ontvangen. Ook de LEGO-speeltafel was favoriet bij de jongeren, waarvan sommige dan ook meerdere malen kwamen spelen, terwijl de ouderen het Museum bekeken. Er werd zelfs een piratenschip gebouwd door de jeugdige bezoekers. >>>>>>

>>>>>>
Men kan zich afvragen: hoe zit het model van de Zwarte Zee nou eigenlijk in elkaar? Moet het model helemaal afgebroken worden? Gelukkig niet, het blijft beperkt tot 3 elementen. Bij het klaar maken voor transport zijn er enkele foto's gemaakt.

Nationaal Sleepvaart Museum

Hoogstraat 1 - 3, 3142 EA Maassluis
tel.: (010) 5912474

info@nationaalsleepvaartmuseum.nl
www.nationaalsleepvaartmuseum.nl
F: NationaalSleepvaartMuseum
t: @Sleepvaartmuseu
IBAN: NL22 INGB 0004 1617 00

Openingstijden:
zie onze website.

Gesloten:
maandag, Oude- en Nieuwjaarsdag, 1e Paasdag, 1e Pinksterdag, 1e Kerstdag en tijdens het wisselen van tentoonstellingen (zie info website).